

Gemeente Uitgeest

Gemeenschappelijke Rekenkamercommissie Bergen, Uitgeest, Castricum, Heiloo.

Onderzoeksopzet

‘ quickscan’

Archivering, verslaglegging en
toegankelijkheid van informatie
Gemeente Bergen NH

1. Inleiding

De rekenkamercommissie doet onderzoek naar de rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid van het gemeentelijk beleid. De Rekenkamercommissie van de BUCH-gemeenten is werkzaam ten behoeve van de gemeenteraden van Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo. Daarmee versterkt zij de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden.

2. Achtergrond en aanleiding voor dit onderzoek

De rekenkamercommissie heeft besloten een zogenaamde ‘quickscan’ te doen naar de archivering, verslaglegging en toegankelijkheid van informatie door de gemeente Bergen. Dit naar aanleiding van WOB-verzoeken, de behandeling van de bezwaarschriftencommissie van 27 juni 2017, artikelen in de pers en de vragen die daarover zijn gerezen bij onder andere de gemeenteraad van Bergen.

Een quickscan is één van de vormen van onderzoek die de rekenkamercommissie onderscheidt. Bij zo’n quickscan of korte analyse gaat het bijvoorbeeld om een beperkt, verkennend onderzoek, uitmondend in een zogenaamde rekenkamercommissiebrief.¹

Archivering, verslaglegging en toegankelijkheid van informatie leent zich naar het oordeel van de rekenkamercommissie goed voor zo’n quickscan. Het onderwerp werd aangedragen door de commissie van onderzoek van de gemeenteraad van Bergen. Goede archivering is voor overheden noodzakelijk en een voorwaarde voor transparante besluitvorming en de reconstrueerbaarheid van het handelen van overheidsorganisaties. Met de inwerkingtreding van de Wet revitalisering generiek toezicht (2012) is de gemeenteraad verantwoordelijk voor het eerstelijns toezicht op de uitvoering van de Archiefwet.

De rekenkamercommissie wil zijn onderzoek dan ook richten op rechtmatigheid (Archiefwet, WOB, beleidsregels, verordeningen) en op de doeltreffendheid van het bestuur en het beheer door haar organisatie.

De rekenkamercommissie verwacht dat de resultaten van het onderzoek leereffecten en nieuwe inzichten kunnen bieden aan de gemeente en mogelijk ook aan de werkorganisatie-BUCH. Dit onderzoek ondersteunt de gemeenteraad in zijn kaderstellende en controlerende taak.

3. Doelstelling en afbakening van het onderzoek

Het doel van de quickscan is om vast te stellen in hoeverre de archivering, verslaglegging en toegankelijkheid van informatie van de gemeente Bergen doeltreffend verloopt en rechtmatig is van opzet en uitvoering.

Het onderzoek richt zich primair op de opstelling en de toepassing van het eigen beleid, de eigen beleidsregels en werkinstructies en verordeningen van de gemeente Bergen over informatiemanagement, dossiervorming en archivering. Deze zijn o.a. neergelegd in het Informatiebeleidsplan 2014-2017 of zijn geregeld in het Besluit Informatiebeheer gemeente Bergen 2013 en de Archiefverordening van de gemeente Bergen 2013.

Om de toepassing in de praktijk na te gaan kunnen er casestudies worden uitgevoerd. Desgewenst kan de door burgers en maatschappelijke organisaties aan de rekenkamercommissie toegezonden informatie bij dit onderzoek betrokken worden.

¹ Dit staat omschreven in paragraaf 4 van het Onderzoeksprotocol van de Rekenkamercommissie.

Het onderzoek is afgebakend tot informatie en archieven die bij de gemeente Bergen berusten. Overgedragen archieven in de centrale archiefbeheerplaats behoren niet tot de focus van dit onderzoek. Het gaat derhalve om recente archieven en over het beheer en archiveren van informatie in lopende of juist afgesloten dossiers. De onderzoeksperiode beslaat daarmee niet langer dan de afgelopen vijf jaar. Enkel het eerstelijnstoezicht, dat wil zeggen het horizontale toezicht door de gemeenteraad de interne controle, kunnen tot het onderzoeksgebied gerekend worden. Het functioneren van het interbestuurlijk toezicht behoort niet tot de scope van dit onderzoek.

4 .Vraagstelling

Hoofdvraag:

In hoeverre is de archivering, verslaglegging en toegankelijkheid van informatie van de gemeente Bergen doeltreffend en rechtmatig van opzet en uitvoering?

Deelvragen

1. Wat is de verantwoordelijkheid van de gemeente Bergen ten aanzien van archivering, verslaglegging en toegankelijkheid van informatie?
2. Welk instrumentarium zet de gemeente Bergen in om deze verantwoordelijkheid handen en voeten te geven in de uitvoering?
3. Hoe verloopt de bedrijfsvoering voor de archivering, verslaglegging en toegankelijkheid in de praktijk?
4. In hoeverre is de dossiervorming doeltreffend en is informatie in dossiers en als archiefbescheiden geordend en toegankelijk (rechtmatig)?
 - a. Zijn er regels vastgelegd voor dossiervorming?
 - b. Is de verantwoordelijkheid voor het dossier en archivering vastgelegd?
 - c. Zijn dossiers volledig, geordend en toegankelijk?
 - d. Is er een bewaartermijn in de selectielijst en is deze goed toegepast?
 - e. Kan het verloop van het besluitvormingsproces en beleidsvoorbereiding aan de hand van de dossiers worden gereconstrueerd?
 - f. Kunnen genomen besluiten met behulp van het dossier worden verantwoord?

5 .Normenkader

Om de hoofd- en deelvragen te beantwoorden werkt de rekenkamercommissie met een normenkader. Het normenkader kan zich tijdens het onderzoek uitbreiden en wordt een onderdeel van de nota van bevindingen. Het normenkader wordt gedeeld met de ambtelijke organisatie in de startbijeenkomst.

Rechtmatigheid Archivering: De Archiefwet borgt de verantwoordingsfunctie van overheidsarchieven. De naleving van de bepalingen uit deze wet garandeert dat overheidsarchieven die functie kunnen vervullen. Rechtmatige archivering voldoet aan de Archiefwet (1995), Archiefbesluit (1995) en Archiefregeling (2009) en de Archiefverordening van de gemeente Bergen

2013 en het Besluit Informatiebeheer gemeente Bergen 2013. Ten aanzien van geautomatiseerde gegevens zijn de aanbevelingen van de Erfgoedinspectie opgevolgd.²

Rechtmatigheid bewaarplicht: De bewaarplicht verloopt conform de bepalingen in de selectielijst.³

Rechtmatigheid dossiervorming: Dossiers voldoen aan de basiseisen zoals die blijken uit de Archiefwet, jurisprudentie⁴, aanbevelingen van de Erfgoedinspectie⁵ en de normen uit het Emailprotocol van de gemeente Bergen (2015).

Doeltreffendheid: Hierbij geldt de norm van de Algemene Rekenkamer dat: 'Informatiehuishouding moet zo worden ingericht dat (digitale) informatie van meet af aan, maar ook na verloop van tijd raadpleegbaar, toegankelijk en authentiek is en blijft.'⁶ Onder doeltreffendheid van het beleid wordt verstaan: 'de mate waarin de beleidsdoelstelling dankzij de inzet van de onderzochte beleidsinstrumenten wordt gerealiseerd'.⁷

Bedrijfsvoering: Bedrijfsvoering betreft de bedrijfsprocessen binnen de gemeente om de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren alsmede de sturing en beheersing daarvan. De normen voor de bedrijfsvoering ontleen wij aan de Algemene Rekenkamer.⁸

6. Uitvoering

Het onderzoek zal worden uitgevoerd door middel van het analyseren van relevante stukken ((informatie)beleidsplannen, (informatie)beheerplannen, handleidingen en protocollen, wet- en regelgeving etc.). Desgewenst wordt in een tweede stap de informatievoorziening van twee dossiers gereconstrueerd om te kijken hoe het beleid en voorschriften zich verhouden tot het gebruik in de praktijk. In een derde fase worden verdiepende interviews gehouden, hierbij denken wij aan informatiespecialisten en opstellers van het beleid, gebruikers van het informatiebeheerssysteem, de archivaris en de wethouder. De resultaten worden weergegeven in een korte nota van bevindingen. Deze wordt na afstemming in de rekenkamercommissie voorgelegd voor ambtelijke en bestuurlijke wederhoor. Het eindresultaat van dit onderzoek wordt in de vorm van een rekenkamerbrief voorgelegd aan de gemeenteraad van Bergen en ter kennisname ook aan de andere drie gemeenteraden gestuurd.

Een dossier met relevante stukken is reeds op 14 juli 2017 opgevraagd en sinds 27 juli 2017 beschikbaar bij de rekenkamercommissie.

De leden van de rekenkamercommissie voeren dit onderzoek zelf uit en hebben onderzoekservaring met zowel beleidsreconstructies en doeltreffendheidsonderzoek, interviewen en in het verrichten van onderzoeken naar archief- en informatiebeheerssystemen.

²Erfgoedinspectie, *Beperkt houdbaar? Duurzame toegankelijkheid in een digitale omgeving bij de rijksoverheid* (20 december 2012), 10.

[http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Bergen%20\(NH\)/263438/263438_1.html](http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Bergen%20(NH)/263438/263438_1.html)

³VNG, Ontwerpselectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2017, aldaar p. 39.

⁴Afdeling Bestuursrecht, Raad van State, Uitspraak 200505364/1 (14 december 2005), ECLI:NL:RVS:2005:AU7942.

⁵Erfgoedinspectie, *De waarde van archief. Rapport over de naleving van de Archiefwet 1995 in de zaak Cees H.* (december 2015).

⁶Algemene Rekenkamer, *Basisnormnotitie 2010*, aldaar p. 17.

⁷Regeling Periodiek Evaluatieonderzoek, Stcrt nr. 27142 (2014).

⁸Kamerstuk II 2001/2, 26 573, nr. 74. Rapport 'Reactie van de Algemene Rekenkamer op het Referentiekader mededeling over de Bedrijfsvoering'.

7. Planning en tijdsbesteding

Activiteit	Urenbesteding	Datum
Opstellen onderzoeksopzet en normenkader	8	Juli en augustus 2017
Informeren gemeenteraad over onderzoeksopzet		September 2017
ambtelijke Startbijeenkomst	1	September 2017
Deskresearch en dossierstudie	12	September 2017
Afstemming en planning	8	Doorgaand
Eventuele tweede informatieuitvraag en dossierstudie	6	Oktober 2017
Dossierstudie (2x)	16	Oktober 2017
Tussenrapportage	8	Oktober 2017
Interviewen en verwerken interviews (6x)	12	Oktober/november 2017
Schrijven Nota van bevindingen	8	November 2017
Ambtelijke en bestuurlijke wederhoor verwerken	6	November/december 2017
Presentatie eindrapport		Januari 2018

8. Kosten

Leden van de rekenkamercommissie krijgen een uurvergoeding van €65,- wanneer zij onderzoek uitvoeren. Uitgaande van de 73 uren van de planning zullen de kosten €4.745 bedragen. Dit is lager dan wanneer het onderzoek wordt uitbesteed. De tijdsbesteding wordt verantwoord.

9. Slotopmerking

Een uitvoeriger toelichting op de werkwijze van de rekenkamercommissie BUCH is te vinden in het onderzoeksprotocol en in het Reglement van Orde. De hier vastgelegde uitgangspunten gelden uiteraard ook voor het onderhavige onderzoek. Meer informatie over de Rekenkamercommissie BUCH treft u op onze pagina op de website van de gemeente Bergen: <https://www.raadbergen-nh.nl/Bestuur/Rekenkamercommissie/>

Als u vragen heeft kunt u die stellen per email via rekenkamerbuch@bergen.nl